

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) XXXIX (33)

Štev. (No.) 4

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

21. januarja 1980

Ob stoletnici Stalinovega rojstva

21. dec. 1879 se je rodil v Georgiji na jugu Rusije blizu Tiflisa čevljarju Viarionu Džugašviliju sin Jožef. Namenjen je bil za pravoslavnega popa, pa so ga izključili iz bogoslovja zaradi marksizma. Postal je revolucionar, se pridružil „boljševiku“ Leninu, ki mu je dal partizansko ime „Stalin“, t. j. Jekleni (po nemški besedi jeklo: der Stahl). Kot tak je ustvaril svojo dobo in vstopil v zgodovino s svojo metodo vladanja, „stalinizma“, ki se je uvrstil v razvojno linijo „marksizem-leninizem-stalinizem“. Lenin je bil — Marks v dobi imperializma in kapitalizma, Stalin pa — Lenin v dobi fašizma. Ze leninizem je bila oblika zahodnoevropskega marksizma, preoblikovanega po rusko-mongolski miselnosti (absolutna oblast), stalinizem pa je k tej dodal še polbožanski kult osebnosti, ki ga pri Leninu še ni bilo. Tudi je naložil svetovnemu komunizmu očitek „socializma v eni državi“, to je v Sovjetski, kar je vodilo v politiko nekdanjega ruskega ekspanzionizma: osvajati teritorij postopoma in tako uvajati svetovno revolucijo. Ta rast je vodila preko „krvavih poljan“ masovnega ubijanja protirevolucionarjev (bele garde), do sedemmilijonskega iztrebljanja „kulakov“, ukrajinske inteligence, in celo lastnih partijcev tako na desnici (Buharin) kot na levisci (Trocki) ter celo vsega vojaškega poveljstva (Tuhačevski). To so prosluli moskovski procesi; stalinistične čistke s streli v tilnik. Razglasil je svetovno obrambo miru, pripravil pa vojno in da jo je povzročil, se je povezal s Hitlerjem in si razdelil Poljsko. Toda ta je obrnil napad tudi nanj. Z ogromnimi žrtvami in samo s pomočjo zaveznikov je premagal nacizem, pa tudi zaveznike, ki so dobili vojno, pa izgubili — mir. Stalin je dobil oboje, toda — izgubil je svoje ime, čast in sloves „očeta narodov“, „borca za svobodo vseh“ in dobil ime, ki bo ostal v zgodovini in mu ga je dal Solženicin: „največji zločinec vseh dob“.

Doba, povezana z njegovim imenom in z njim vred z milijanskimi umori, pokoli, vsenarodnimi genocidi, monstruoznimi procesi in celo z osebnimi krvavimi rokami (zadavil je lastno ženo!) je zdaj črtana iz razvoja svetovnega komunizma in v liniji „marksizem-leninizem-stalinizem“ je reducirana zgolj na „marksizem-leninizem“. Stalina se odrekajo zdaj vsi in jih je sram, da jim je bil nekoč polbog in so mu peli slavo ter mu prinašali hekatombe človeških žrtev. Nekdanji posnemovalci ga taje kot Peter: „Ne poznam tega človeka!“ Celo opogumili so se nekateri in z zastavo upora proti duhu stalinizma so se postavili proti Moskvi, še bolj poudarjajoč svoje zvestobo — leninizmu.

Toda že drugi pred Solženicinom, predvsem pa ta sam je v GULAGU jasno ugotovil, da je leninizem izvor vsega stalinističnega zla, da „stalinizem“ ne pomeni nove genialne ustvaritve Stalina, ter da je vse le logični nadaljšek leninizma, ki je ustvaril prvo ČEKO, prve koncentracijske lagerje že l. 1919, in sta tako Stalin kot Hitler samo njegova „učena“, skratka: da je Hruščev samo brisal Stalinovo ime s propagandnega leta, vsebina pa je ostala ista ter je tako „leninizem“ isto kot „stalinizem“, nespremenljiva totalitarniška diktatura z vzhodnimi mongolskimi potezami, ki ne misli in ne more nikdar evolucionirati v kakršno koli marksistično socialno demokracijo. To je ugotovil v zadnjem intervjuju v Encounteru (dec. 1979) tudi Džilas, ki prav za Stalinovo stoletnico, odreka njegovemu stalinizmu legitimni izvor iz Marksa, pač pa legitimen iz Lenina in da ta zadnja dva iz „ideološko in strukturno nista zmožna razviti se v demokracijo, pluralistično, parlamentarno politiko.“

Ali ni predsednik SZDL, prosluli Mitja Ribičič nekako v istem času v Ljubljani kot Džilas (dec. 1979) pribil: „Pluralizem ni in ne more biti perspek-

tiva naše socialistične družbe“, kakor smo poudarili v našem listu pred nekaj dnevi.

Ostane torej tudi pri nas še vedno totalitarniščen sistem, kakor ga predstavlja leninizem, ki je postavljen v temelj vsega programa političnega dela in četudi je črtano Stalinovo ime je vsebina njegovega duha še prisotna. Kako pa je bilo prej? Ali ni bila pri nas od začetka pa vse do 1950 in še čez, tudi v današnji dan, ko vidimo iz Ribičiča, doba največjega Stalinovega kulta in stalinizma sploh? Ali ni Stalin na seji Kominterne l. 1925 določil smer našega „narodno-osvobodilnega boja“ v prihodnosti? Ali ni Tito poklical na vstajo narode v Jugoslavijo z namenom, da branijo „domovino-socializma Sovjetsko zvezo“ v smislu Stalinovega poklica, dočim je začetek okupacije sprejel mirno celo v zavezništvu s Hitlerjem — kot Stalin?

In kako je Tito govoril med vojno v smislu proletarskega internacionalizma? Kako je pisal njegov propagandist tedaj M. Džilas l. 1942. Velja osvežiti spomin!

„Kaj je še večja čast in še večja sreča, kakor čutili, da je tvoj najbližji in najdražji tovariš Stalin? Kaj je večja sreča in čast za narode in borce... kakor da jih v najusodnejši dobi človeštva... pohvali Stalin, graditelj lepše usode človeštva... Tudi mi smo zapeli pesem velikemu Stalinu, o ruskih bratih, katerim je dano, da rešijo slovenski rod pred iztrebljenjem, ves človeški rod pa pred vrnitvijo v barbarstvo?... Z njegovim imenom na ustnih naši junaki umirajo na fašističnih moriščih... njegovo ime napolnjuje srce s plemenitim gnevom maščevalcev... Stalin je najodličnejši nasprotnik vsega nečloveškega — najborbenjši, najmodrejši vzgojevalec človekove plemenitosti: „Človek je največja dobrina! Z njim diha vse, kar je danes velikega, plemenitega in svobodoljubnega v človeškem rodu... Stalin je najpopolnejši človek... Je najpomembnejša epoha v zgodovini človeštva. Je Lenin naših dni! ... Brez Stalina bi sonce mračno svetilo.“

Tega Džilas takrat ni govoril tako na svojo roko in odgovornost, kajti — kot pravi v Wartime — je tiste dni dal članke pred tiskom na vpogled Titu in „njemu so bili všeč“.

In izguba Koroške in Trsta — ali ni delo Stalina in posledica našega stalinizma?

Titova naglica jeseni 1944. k Toljubinu, da ga povabi in „da mu odpre vrata v Jugoslavijo“, ali ni bilo to tudi dejanje našega „stalinizma“?!

Zaradi te pretoklosti se nekateri bojijo, da se to povabilo danes ponovi! Za Stalinovo stoletnico? td

Carter in ameriško javno mnenje

Predsednik ZDA je še avgusta 1979 bil v popularnosti daleč za Kennedyjem in to tezo so potrjevali tudi resni analitiki raznih anket, ki so v ZDA tako zelo v navadi. Toda zadnje mesece se je javno mnenje močno spremenilo. Avgusta 1979 je bilo razmerje med obema vodilnima politikoma ameriške demokratske stranke 25% proti 58% v korist Edvarda Kennedyja. V zadnjih preiskavah javnega ameriškega mnenja pa se je to razmerje spremenilo: 53 proti 33% v korist predsednika Jamesa Carterja.

Glavni faktor, ki je spremenil številke, je bil vdor iranskih študentov-teroristov v ameriško veleposlaništvo z ugrabljenjem diplomatov v Teheranu. Tako vsaj zatrujejo vsi tisti, ki zagotavljajo, da poznajo do potankosti probleme v spremembah pri tamkajšnjih anketah. Razlaga o tem pa je seveda tudi potrebna, ker zadeva z diplomati-talci v Teheranu ne kaže na kako posebno sposobnost sedanje ameriške vlade in je zato treba nekoliko razmisliti o tem prav za prav osupljivem Carterjevem vzponu.

JUGOSLOVANSKO GOSPODARSTVO POD SAMOUPRAVO

Pod naslovom „The Yugoslav Economy under self-management“ je londonska založba The Macmillan Press izdala 27. avgusta 1979 najnovejšo študijo dr. Ljuba Sireca o jugoslovanskem „samoupravnem“ sistemu. Knjiga obsega 270 strani.

Da omogočimo približno predstavo obsežnega dela, ki ga je dr. Sirc s to knjigo opravil, naj navedemo le glavno razdelitev vse snovi. Poleg uvoda in zaključkov, obsega študija štiri dele, ki obdelujejo različna zgodovinska obdobja komunističnega gospodarstva v Jugoslaviji. Prvi del zajema čas med leti 1953-1960. Takrat se je pričel opaziti „razkroj centralne planifikacije“, ki je bila vzor komunistične uprave prva leta po revoluciji. Posledica tega razkroja je nihanje med dogmatizmom in gospodarsko realnostjo, ki stoji pred bivšimi revolucijami — po prelomu s Sovjetsko zvezo — kakor neresljiva uganja. V drugem delu, ki obsega leta 1961-1965 opisuje dr. Sirc, na podlagi citatov in tabel, kako je potekalo med vrhovi jugoslovanskega komunizma „iskanje gospodarskih mehanizmov za samoupravo“. Tretji del je posvečen reformam leta 1965 in „osnovnim problemom“, kakor so inflacija, finančna disciplina, nezaposlenost itd. Četrti del govori o „novih ustavnih spremembah“ po letu 1970.

Če kdo, je profesor dr. Ljubo Sirc usposobljen in upravičen, da poda svetovni javnosti nepristransko sliko o gospodarskem in družbenem poizkusu, ki ga izvaja komunistična stranka v Jugoslaviji — pod imenom „samouprava“.

Kot profesor mednarodne ekonomije na glasovski univerzi, nadaljuje dr. Sirc z analizo jugoslovanskega gospodarstva — to je z delom, ki ga vrši skoraj nepretrgoma odkar je leta 1955 ušel izpod Titove diktature — v Italijo. Potem ko je leta 1960 doktoriral na univerzi v Friburgu in skozi leta docentstva na univerzah v Dacca, St. Andrews in Glasgow, je naš rojak spremljal svoje splošne ekonomske študije s sistematičnim zasledovanjem gospodarskega dogajanja v domovini. In tega dogajanja, kakor vemo, ni bilo malo, saj je jugoslovanska zgodovina zad-

predvsem je treba vzeti v ozir dogodke v vrsti sovjetskih napadalnosti, ki ji zaenkrat še ni videti konca. Od leta 1975 je sedem prosovjetskih komunističnih partij prišlo na oblast z orožjem v Afriki in Aziji: Južni Vietnam, Laos, Angola, Etiopija, Južni Jemen, Kampučija in Afganistan. Dogodke v Iranu je tudi treba na novo preceiniti: Ameriška politika se je pokazala za neučinkovito. Sovjeti res niso naravnost vplivali na revolucijo, toda Carter je bil ob izbruhu presenečen, čeprav je delno celo botroval revoluciji v Iranu s svojo takozvano politiko človečanskih pravic.

Vzporedno s sovjetskimi sunki je Amerika vodila in še vodi do raznih nekomunističnih, prijateljskih režimov neko posebno politiko. Običajno je vlada ZDA zahtevala od takih držav demokratizacijo v najbolj neprimernih trenutkih. Ta, sicer že stara ameriška politika je bila še bolj vidna pod sedanjim predsednikom. Zato dvig predsednikove popularnosti še bolj vzbuja pozornost.

Glavni razlog za dvig pa so ravno talci v Teheranu. Ugrabljenje in nadaljni „cirkus“, ki so ga nato po televiziji ugrabitelji predvajali za domačo pa tudi tujo porabo, je imel v ZDA ravno nasproten učinek, kot so pričakovali „študentje“, pač pa se je Carterju nastop na televiziji ob tem problemu dobro obrestoval, ker se zna kar dobro sukati pred kamerami.

Po prvem presenečenju je predsednik Carter začel zbirati načine pritiska na Iran. Vodilo te politike do Irana je previdno delovanje, vendar jasno. In (nad. na 2. str.)

njih 30 let eno samo nepretrgano iskane formule, ki naj bi uskladila gospodarsko stvarnost z marksistično utopijo.

Knjiga „Jugoslovansko gospodarstvo pod samoupravo“ je sad dolgoletnega zbiranja podatkov, opazovanja in presojanja dogodkov v južnoslovenskih deželah, ki jih že četrto desetletje diktatorsko vlada komunistična stranka.

Posebno vrednost daje dr. Sircem spisom o Jugoslaviji dejstvo, da je avtor živel do svojega 27. leta v domovini in spremljal prvih deset let komunističnih eksperimentov iz središča procesa samega — čeprav ne dolgo kot svobodni državljan.

Knjiga sama prica, da je delo gospodarskega strokovnjaka, vendar kljub strogo znanstveni metodi in tematiki, ki nikdar ne zdrsnje s strokovne višine in omenjenega področja, „The Yugoslav Economy under self-management“ — le ni zgolj knjiga o gospodarstvu. Res da je vsaka gospodarska knjiga v neki meri tudi zgodovinska — v kolikor opisuje del zgodovinskega dogajanja, a v primeru te dr. Sircove knjige ni dvoma, da stojimo pred izredno pomembno zgodovinsko študijo. Ne pozabimo namreč, da je za tvorce jugoslovanske komunistične države — ki so dogmatični marksisti — gospodarstvo izhodišče in temelj vsemu družbenemu življenju. Ni čudno torej, če kritika jugoslovanskega gospodarsko-socialnega sistema postane neizbežno oris celotnega političnega razvoja države.

Bodoči zgodovinar, ki bo iskal resnično podobo slovenskega ali južnoslovenskega življenja v letih komunistične diktature, se bo moral ustaviti ob tej dr. Sircovi analizi, ki temelji na izredno bogatem gradivu; zgodovinska resnica ne potrebuje propagande, sama na sebi je dovolj, da osvetli in dokáže zgrešenosti marksističnih teoretikov.

Tega se dr. Sirc prav dobro zaveda. Skrbno pazi, da poda nepoučenim bravcem zahodnega sveta čim bolj objektivno sliko o jugoslovanskem gospodarstvu. Dobro ve, da bi njegova osebnostna presoja bila manj prepričljiva kakor so besede jugoslovanskih politikov, gospodarstvenikov in sociologov samih. Da bi se izognil najmanjši subjektivnosti — zgradi dr. Sirc vso kritiko gospodarskega življenja v južnoslovenskih republikah na podlagi uradnih virov.

Metoda, ki jo je avtor izbral, je brez dvoma izredno prepričljiva za bravec na zahodu, ima pa tudi svojo slabo stran; omejuje pisatelja na prikaz dejstev in prvih — to je evidentnih — vzrokov. V globlji analizo mu je dostop nemogoč, saj globokih vzrokov družbenega neuspeha njegovi viri ne priznavajo — četudi bi jih slutili. Omejitev, ki mu jo naiaga izbrana metoda, delno nadomesti dr. Sirc v končnih poglavjih, kjer potegne gospodarske, politične in moralne zaključke svojih opazovanj. Sicer more pozoren bravec, tega skrbno zbranega materiala opaziti, da napake, ki se vztrajno kopirajo izpod peres komunističnih zakonodavcev in ki jih avtor tako dosledno prikaže, niso le posledica nepoznanja ter preziranja naravnih gospodarskih zakonov marveč so tudi nezaželeni, a zato prav nič manj nujen, sad zmot — o človeku in njegovi vlogi v stvarstvu.

Morda smemo upati, da bo po tem izrednem delu, ki ga je opravil dr. Sirc iz zbrane snovi napisal še dopolnilo svoje gospodarske kritike komunistične „samouprave“, a namenjeno slovenskemu bravcu, ki so mu posledice tega sistema že jasne, a ki išče njih vzrokov in rešitev morda še preveč pri vrhu. Pri takem spisu bi bilo morda zanimivo posvetiti nekaj pozornosti tudi tradiciji slovenskega zadružništva in vplivu, ki ga je to utegnilo imeti na Kardošja, ko je snoval „samoupravo“. Mar ni zunanja oblika obeh sistemov na prvi pogled podobna, in ali ni bistvena razlika med obema prav v pomanjka-

nju svobode v komunističnih samoupravnih podjetjih, kjer partijska birokracija zamažuje formule, ki naj nadomestijo svobodno, a odgovorno iniciativo zadrugejev?

In če že govorimo o analizi „samoupravnega sistema“, ki bi bila namenjena Slovincem, ali ni čas, da bi se lotili perečega vprašanja, kako preiti iz partijske, vodene „samouprave“ v gospodarsko in torej tudi politično svobodno družbo? Slej ko prej bomo Slovenci stali pred vprašanjem: kako prirediti obstoječi družbeni ustroj — zahtevam po svobodi in uspešnosti? Tu ne gre za posnemanje. Jugoslovanski gospodarski sistem, četudi uvožen — ni preprost; problemi — katerim ni kos — so večkrat prav zaradi dolgoletne napačne usmerjenosti edinstveni. In v tem okviru ima slovenska problematika še posebne odtiske, ki so sad našega narodnega značaja, daljne in bližnje preteklosti in zemljepisnih značilnosti. Razgovor o tem perečem problemu ne zanima v prvi vrsti ne zahodnjakov ne vzhodnjakov; to je naša naloga.

Pa tudi k tej nalogi je dr. Sirc s svojo objektivno kritiko jugoslovanskega gospodarstva že mnogo doprinesel. Posebnega razmišljanja so vredni odstavki, ki jih posveča avtor citatom domačih kritikov, glede ustanovitve novih „samoupravnih“ podjetij. Vprašanja kakor: Kdo naj zamisli novo podjetje? Kdo določi njegov namen? Kdo naj objektivno presodi potrebo po novih investicijah in kdo naj razdeli dobiček? še vedno čakajo doslednih odgovorov in dokazumej, da ni mogoče z državnimi določbami in zakoni — spremeniti splošnih naravnih zakonov, med katerimi so tudi gospodarski. Svoboda je vezana na — odgovornost! Neodgovornost, ki tare ekonomsko dejavnost v Jugoslaviji — je posledica nesvobode. Kako naj KP ustvari odgovorne člane samoupravnih podjetij, če jih ne vzgaja v svobodne državljane? KP je negacija politične svobode — zato je pa istčasno tudi negacija vsake resnično svobodne samouprave in vsake gospodarske uspešnosti. Marksizem je „zatamnjen preprosto razlago gospodarske stvarnosti in jo nadomestil z izrazi kakor „eksplotacija“ in „alineacija“ (180) piše dr. Sirc.

Marksizem v svoji praznini ne pojasni ničesar več, odtod potreba komunističnih oblastnikov, da ustvarjajo vedno nove zakone. Celotna ustava SFRJ ne more obdržati svoje veljave niti dve leti brez popravkov. Da ima „jugoslovanska država najdaljšo ustavo na svetu“ kakor citira avtor Kardošja (233) ni znak kake izredne družbene urejenosti, marveč dokazuje, kakor trdi Kosta Cavoski, „da jugoslovanska ustava ni izraz nobene višje ideje marveč da je — zgolj posledica svojevoljnosti oblastnikov“ (236).

Samovoljnost — je bistvena lastnost tiranov, ki hočejo nasilno vtisniti pečat volje — vsej družbi. V kolikor družba to samovoljnost dopušča — se odpoveduje svoji lastni svobodi. Brez svobode pa ni mogoča nobena rast — tudi gospodarska ne.

Odtod izreden pomen dr. Sircove knjige. Upajmo, da bo z njeno pomočjo Zahod hitreje spoznal, da gre pri očitnih težavah jugoslovanskega gospodarstva eksperimentiranja, ne le za „učno dobo“ bodočih gospodarskih generacij, marveč za „življenjsko dobo“ tiranov, ki ne spoštujejo realnosti marveč hočejo na račun narodovega duhovnega in tvarnega blagostanja ter hipotekiranja bodočnosti, dokazati samim sebi, da se niso zmotili, ko so pred desetletji pričeli moriti in uničevati svoj rod za dosego Marxove materialistične utopije.

Dr. Sircova knjiga je velik doprinos svobodnega slovenskega duha k iščenju pojmov — pred katerimi stoji vse človeštvo. Tega se je gotovo zavedala tudi avtorjeva družina, ko mu je pri trdem delu stala ob strani, predvsem pa, prepričan sem, njegova mati, ki mu je tipkala prvi rokopis — ko jo je obiskala smrt v 84. letu starosti. Svobodni Slovenci moramo biti hvaležni tudi njej. — žar

V nedeljo, 24. februarja 1980

na Slovenski Pristavi v Castelarju

12. TOMBOLA

Prvi dobiček — MODERNA SPALNICA. Izdelek priznanega mizarskega podjetja France in Rudi Gričar.

Drugi dobiček — TELEVIZIJSKI APARAT

Poleg teh še nad 50 lepih in praktičnih tombol, nad 200 kvatern in 200 činkvinov.

Kupite tombolske tablice v predprodaji! Priporočamo se za lepe in praktične dobitke.

Med tombolo postrežba z jedili in hladnimi pijačami

Pridite z družino, pripeljite s seboj tudi znanca in prijatelje!

ob 16. uri

ESLOVENIA LIBRE

Editor y director: Miloš Stare

Redacción y Administración:

Ramón L. Falcón 4158

1407 Buenos Aires

Argentina

T. E. 69-9503

Uredniški odbor:

Miloš Stare, dr. Tine Debeljak,

Slavimir Batagelj in Tone Mizerit

Correo Argentino Central (B)	FRANQUEO PAGADO Concesión N° 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión N° 3824
Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 24.576	

Naročnina Svob. Slovenije za 1. 1980: za Argentino \$ 73.000.—, pri pošiljanju po pošti \$ 78.000.—, ZDA in Kanada pri pošiljanju z avionsko pošto 40 USA dol., obmejne države Argentine 35 USA dol., Avstralija 60 USA dol., Evropa 43 USA dol.; ZDA, Kanada in Evropa za pošiljanje z navadno pošto 35 USA dol.

Talleres Gráficos Vilko S.R.L., Estados Unidos 425, 1101, Buenos Aires, T. E. 33-7213.

PO ŠPORTNEM SVETU

Mladinska jugoslovanska hokejska ekipa je v povratni tekmi prvič zmagala nad Romuni. Ta zmaga 4:0, je prva, ker doslej še nobenemu rodu mladincev ni uspelo premagati Rumunov ne v prijateljski ne v kako prvenstveni tekmi. V prvi tekmi pa so Romuni premagali Jugoslavijo z 9:2.

V PETEM KOLU jugoslovanske košarkarske lige je ljubljanska Olimpija dosegla tretjo zmago z enim košem prednosti. V ljubljanski športni dvorani je 26. decembra premagala splitsko Jugoplastiko s 89:88. Med tekmo pa je Olimpiji kaj slabo kazalo. Splitski so, vpadli tudi z 11 koši razlike, še tri minute pred koncem pa s tremi koši. Toda nekdanji igralec Jugoplastike, ljubljancan Vilfan je odlično igral in tik pred koncem preprečil možni začetek nasprotnikov.

NA PRVI SKAKALNI TEKMI za svetovni pokal, ki je bila na 90-metrski skakalnici v Cortini, Italija, 27. decembra, so prva tri mesta zasedli Avstrijci med 72 tekmovalci. Avstrijcem Inauerju, Neuperju in Groyerju je sledil Švicar Šumi, 5. mesto je pripadlo Japoncu Jagiju, 6. je bil Millionig (Zahomec, Avstrija), 7. Kavabata (Jap.), 9. pa Bogdan Norčič.

Inauer je izenačil rekord skakalnice 88,5 m, Norčič pa je skočil 87 in 86 metrov. Drugi slovenski skakalci so se slabše uvrstili: Tepeš 17, 23. Uлага, 29. Zupan, 36. Benedik, 43. Bajc, 45. Mlakar, 51. Anžel.

NA NAMIZNOTENISKEM turnirju za državno prvenstvo sta slovenska

kluba Olimpija in Sobota ostala bolj na začetju, za prva mesta se bodo v glavnem potegovali Vjesnik iz Zagreba, Spartak iz Subotice in Partizan iz Beograda.

PO 64 LETIH ni bilo božičnega tekmovalca v skokih v St. Moritzu v Švici. Slabo vreme z nenehnim sneženjem je 61 tekmovalcem iz 10 držav preprečilo tekmovalje.

OBVESTILA

NEDELJA, 27. januarja:

Dan verskega tiska združen s tradicionalno prireditvijo verske revije „Duhovno življenje“ na slovenski Pristavi.

SOBOTA, 16. februarja:

V Našem domu v San Justo velika pustna veselica.

NEDELJA, 24. februarja:

Na Slovenski Pristavi v Castelarju tombola.

NAŠ DOM

SAN JUSTO

pripravlja

veliko pustno veselico
v soboto, 16. februarja 1980

Igral bo SLOVENSKI INSTRUMENTALNI ANSAMBEL

Avtomobili in motorni čolni — velika izbira doma-
ćih in tujih znamk. — Jakte, jadrnice in trailerji.

LÓMAS DE ZAMORA

Av. Hipólito Yrigoyen 8820
T. E. 243-0270/1433

AUTONAUTICA

Kredit na 12 mesecev, brez obresti. Smo zastopniki — JOHNSON IN TARRAB.

EZEIZA

Ruta 205
(nasproti postaje Ezeiza)

Mirko Kunčič

KRIVULJE ŽIVLJENJA

(Odloček iz še neobjavljenega lastnega življenjepisa: „Krivulje življenja.“)

II.

Krvoločnih zveri v Argentini že zdavnaj ni, razen v Misionesu, ropar pa ne bo vdrl v to našo siromasnico,“ sem jo skušal potolažiti.

„Kaj pa potlej tako škrablja?“ se kar ni dala pomiriti z begana deklica. Brundajoč sem se dvignil s svojega trdega ležišča in odstopil k steni, prisluhnil uho nanjo in znil:

„Pa res nekaj po steni lomasti in prasketa. Čudno, čudno.“ Medtem se je prebudil Matjažek. Pomel si je oči in z zaspanim glasom vprašal:

„Očka, kaj pa je?“ „Eh, nič hudega,“ sem ga miril. „Baraka ima dvojne stene. Gotovo je med te stene zašla kaka golazen.“

„S pestjo pobutaj ob steno,“ je moдро svetoval Matjažek, ki se strahov ni več bal.

„Lej spaka, da se tega nisem takoj domislil,“ sem zažuznjal in začel tolči po steni, da je bobnelo, kakor da bi udarjal po praznem sodu. V trenutku je utihnilo vse.

„Podgane so,“ je bistro uganil Matjažek.

„Podgane, da,“ sem prikimal. „V

zunanjí steni je trhla odprtina; skoznjo lazijo podgane nofer in ven.“

Alenko je bilo sram. Bila je kar zadovoljna, da se je vse tako „srečno“ končalo. Zaradi večje varnosti je pa le smuknila k materi, in mati jo je stisnila k sebi kot nebogljeno piščice. Saj bi jo tudi podgana utegnila ugrizniti in odkrhiniti prstek...

Tako je minila prva vznemirljiva noč v pampi.

DRUGA NOČ V PAMPI

Dan je bil vroč in soparen. Le droben oblaček je plaval po nebu, kakor da bi iškal svoje bratce.

Bili smo v kuhinji, le Matjažek je bil odsoten.

Nenadoma nam zadoni na uho presunljiv krik:

„Kača! Strupena kača!“

Planil sem iz kuhinje in hlastno vprašal Matjažka, ki je bled kot stena stal zunaj barake.

„Kje je?“

„Naravnost v barako je zlezla,“ je zajčkal Matjažek.

Skočil sem v kuhinjo po sekuro in

previdno stopil v barako. In res sem sredi barake zagledal meter dolgo strupeno kačo. Oberoč sem pomeril in zamahnil s sekuro. Sek! je reklo in kača ni imela glave več. Pa se je še kar krčevito zvijala na tleh, kakor da bi hotela tudi brez glave živeti in strahovati ljudi. In kar me je najbolj osupnilo: iz odsekane glave je še kar grozeče migal strupeni jeziček.

„Hu, kako je velika,“ je občudujoče znila Alenka.

„In grda, grda,“ se je prezirljivo namrdnil Matjažek.

„Ti pošast peklenska!“ sem zarobantil. „Kača v hiši — ta je pa lepa!“

„Niti v baraki ne bomo več varni pred to golaznijo,“ je tarnala žena in pritisnila najmlajšega na srce.

„Otroci, bodite previdni,“ sem svařeče pripomnil. „Tod okoli kar mrgoli te strupene golazni.“

„Pobiti jih bo treba,“ je pogumno svetoval Matjažek.

„Nič lažjega kot to,“ sem ga podražil. Če vidiš kačo, zakliči: „Kača postoj!“ In počakala te bo. Tukaj sem Matjažek, hitro mi odčesni glavo!“

„Dosti je šale,“ sem se zresnil in ukazal: „Vzemi lopato in zakoplji kačo na vrto.“

Takšno je bilo prvo srečanje otrok s kačo-strupenjačo.

Ko je sonce ugasilno na obzorju in so prve zvezde zamigljale v vsemirju, nas je drugo noč v pampi čakalo še večje presenečenje. Da, še nekaj skrivnostnega je imela v svojem osrčju naša trhla baraka.

Ko se je Matjažek na trdem ležišču zibal v najlepših sanjah, je sunkovito zamahnil z roko in tako bolešno zastokal, da smo se zbudili vsi.

„Kaj je, za božjo voljo?“ sem se prestrašil.

„Nekaj me je grozno uščipnilo,“ je zavekal Matjažek.

„Kam te je uščipnilo?“ sem nič hudega slutec poizvedoval.

„Tukajle, naravnost v uho,“ je tulil Matjažek in se grabil za uho. „Joj, kako boli, kako peče!“

„Komar je bil ali pa stenica,“ sem ga skušal potolažiti.

„Nak, komar že ni bil, komarjev pik ne boli tako,“ se je drl Matjažek, da se je razlegalo daleč naokoli.

„Morda je pa res kaj; pogledati bo treba,“ se je zaskrbnjeno oglasila žena in prižgala svetilko. Posvetila je Matjažku v obraz in osupnila: „Čebela! Čebela ga je pččila.“

„Ni mogoče,“ sem podvomil. „Kaj bi čebela tu sredi noči?“

„Poglej, pa boš videl,“ je žena vtrajala pri svojem. „Čebela je; še mi-ga in lazi po zgljavju.“

Vstal sem, pogledal in videl, da je res.

„Tristo peklenščkov,“ sem revsknil, „zasadila mu je želo naravnost v uho.“

„Mu že oteka,“ je sočutno rekla žena in pobožala Matjažka po razgretem čelu. „Ti revček, ti čakaj, prinese ti mrzel obladek.“

Tedaj mi je šnila v glavo domisljica, za katero sam ne vem, kje sem jo posnel. Zamodraval sem:

Skoraj v 80. letu starosti nas je nenadoma zapustila dne 13. januarja 1980 naša draga mama, stara mama in prastara mama, gospa

Marija Logar roj. Trošt

K večnemu počitku smo jo položili naslednjega dne na pokopališče Villegas.

Zahvaljujemo se vsem številnim prijateljem in znancem, ki so jo prišli kropiti, darovali cvetje in jo spremljali na zadnji poti in posebno č. g. dr. Alojziju Starcu za vodstvo pogreba.

Priporočamo jo v molitev.

Žalujoči:

sin: Franc z ženo Sonjo
hčerka: Milena por. Žvan
vnuki: Monika Elizabet, Franc
Andrej, Baby in Tea
pravnuhinja: Špelca
Družina Šturm

Buenos Aires, Ljubljana

„Veste, kaj napravijo Indijanci, če koga čebela pčiči? Oteklino namažejo s tobačno žlindro.“

In že sem segel na polico, kjer sem imel pipo, da bi izbežal črno žlindro iz nje.“

„Namaži, očka, namaži,“ me je prigajala Alenka.

„Nak, žlindre ne maram,“ je zatulil Matjažek in divje brcal po bornem ležišču. In kakor ga je bolelo, si ni mogel kaj, da je ne bi Alenki zasolil: „Naj si ona namaže jezik z žlindro!“

Mati je položila Matjažku mrzel obladek na uho in ga tolažila:

„Potrpi, saj bo kmalu bolje.“

Vrgel sem napol živo čebelo na tla in jo pohodil.

„Da se ne bo mučila, reva,“ sem poučil otroka. „Saj nima pameti in ne ve, da je komu kaj hudega storila. Čebela, ki koga pčiči, mora sama umreti. Ampak to mi ne gre v glavo, odkod se je vzela? Čebele se pred mrakom vračajo s paše k svoji matici.“

Zdajci mi je pogled obvisel na razpoki v trhemu podu. Ob razpoki sta čepeli še dve čebeli in nekam budno migali z nožicami, kakor da se jima ne da spati in si pripovedujeta lepe pravljice...

Posvetilo se mi je v glavi. Legel sem po dolgem na tla, pritisnil uho k podu in prisluhnil.

„Kaj je vendar, za božjo voljo?“ je nestrpno vprašala žena.

(Bo še)